

VII kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ KOMISJI FINANSÓW PUBLICZNYCH

(NR 431)

z dnia 15 stycznia 2015 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Finansów Publicznych (nr 431)

15 stycznia 2015 r.

Komisja Finansów Publicznych, obradująca pod przewodnictwem poseł **Krystyny Skowrońskiej (PO)**, przewodniczącej Komisji, rozpatrzyła:

– odpowiedź Ministra Finansów na dezyderat nr 2 Komisji Finansów Publicznych w sprawie stosowania przepisów ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych w odniesieniu do transakcji dotyczących nabycia pochodnych instrumentów finansowych, w tym opcji walutowych.

W posiedzeniu udział wzięli: **Agnieszka Królikowska** podsekretarz stanu oraz **Jarosław Neneman** podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów wraz ze współpracownikami.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Ksenia Angierman-Kozielska**, **Michał Nowak**, **Anna Woźniak**, **Monika Żoźnierowicz-Kasprzyk** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Dzień dobry. Bardzo proszę państwa posłów i naszych gości o zajmowanie miejsc. Chciałabym, żebyśmy rozpoczęli posiedzenie Komisji Finansów Publicznych. Na początku komunikat, że w dniu dzisiejszym odbywa się drugie czytanie...

Poseł Bożena Szydłowska (PO):

Proszę państwa, rozpoczęliśmy posiedzenie Komisji. Proszę o ciszę.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

...odbywa się drugie czytanie projektu ustawy dotyczącej podatku dochodowego od osób fizycznych. Z tego, co wiemy, wynika, że kluby będą składały poprawki wynikające z przeprowadzonej wczoraj długiej debaty dotyczącej sankcji za nieujawniane dochody. Chciałabym poinformować, żeby państwo posłowie przygotowali się, bo na godzinę 16.30 planowane jest posiedzenie Komisji, jeżeli w trakcie drugiego czytania zostaną zgłoszone poprawki do tego projektu. Państwo posłowie zostaną oddzielnie poinformowani za pomocą sms.

Teraz wracamy do planowanego posiedzenia Komisji. Otwieram posiedzenie Komisji Finansów Publicznych. Stwierdzam kworum.

Stwierdzam przyjęcie protokołów z posiedzeń Komisji z października 2014 r. (posiedzenia od nr 381 do nr 393) wobec niewniesienia do nich zastrzeżeń.

Porządek dzisiejszego posiedzenia przewiduje rozpatrzenie odpowiedzi Ministra Finansów na dezyderat nr 2 w sprawie stosowania przepisów ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych w odniesieniu do transakcji dotyczących nabycia pochodnych instrumentów finansowych, w tym opcji walutowych. Czy są uwagi państwa posłów do porządku dziennego? Nie widzę.

Wobec niezgłoszenia wniosków do porządku dziennego stwierdzam jego przyjęcie.

W imieniu państwa posłów witam uczestniczących w posiedzeniu przedstawicieli naczelnych organów administracji państwowej oraz innych urzędów i instytucji państwowych. Witam panią Agnieszkę Królikowską – podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów, która z nami pracowała na posiedzeniu Komisji, kiedy rozpatrywaliśmy ten problem, oraz pana Jarosława Nenemana – podsekretarza stanu w Ministerstwie Finansów, a także osoby państwu towarzyszące.

Przystępujemy do realizacji porządku dziennego. Komisja w dniu 6 listopada 2014 r. uchwaliła dezyderat nr 2 do Ministra Finansów w sprawie stosowania przepisów ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych w odniesieniu do transakcji dotyczących nabycia pochodnych instrumentów finansowych, w tym opcji walutowych. Minister Finansów przedstawił odpowiedź na ten dezyderat. Państwo posłowie, członkowie Prezydium również, otrzymali materiał, który został przedstawiony przez Ministra Finansów. Zgodnie z regulaminem Sejmu odpowiedź na dezyderat ma być rozpatrzona przez Komisję.

Uprzejmie proszę, bo nie uzgodniliśmy, kto z państwa prezentuje tę opinię... Rozumiem, że pan minister Jarosław Neneman przedstawi tę opinię. Potem chciałabym, abyśmy w tej sprawie odbyli dyskusję i rozstrzygnęli sprawę, która staje dzisiaj na porządku posiedzenia. Bardzo proszę pana ministra Jarosława Nenemana o przedstawienie odpowiedzi, którą skierował na ręce Marszałka Sejmu według właściwości, którą otrzymała również Komisja Finansów Publicznych. Bardzo proszę, panie ministrze.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów Jarosław Neneman:

Dziękuję bardzo. Dzień dobry państwu. Tak naprawdę w tym dezyderacie zwracaliście państwo na kilka uwag, między innymi do kwestii dotyczących kontroli podatkowych, dlatego pani minister Królikowska jest z nami i w tej części poproszę ją o zabranie głosu.

Odnosząc się do państwa dezyderatu, chciałbym kilka słów poświęcić omówieniu, co to jest opcja walutowa, jakie są jej typy i co z tego wynika. Otóż umowa opcji walutowej, której dotyczy dezyderat, jest mającą charakter odpłatny umową pomiędzy nabywcą a wystawcą opcji, zgodnie z którą nabywca ma prawo do nabycia lub sprzedaży w określonym terminie określonej ilości waluty po z góry określonym kursie. Wystawca opcji ma zaś obowiązek w tymże terminie dokonania sprzedaży lub zakupu po tym kursie. Jest to więc umowa pomiędzy dwiema stronami. Rozróżniamy takie dwa zasadnicze typy opcji: opcję kupna, czyli CALL, która daje nabywcy opcji prawo do kupna waluty po z góry ustalonej cenie, zaś wystawca opcji jest zobowiązany do sprzedaży, i opcję sprzedaży, czyli PUT, która daje nabywcy opcji prawo do sprzedaży waluty.

Jakie płatności wiążą się z opcjami? W związku z umowami opcji walutowych mogą wystąpić trzy zasadnicze rodzaje płatności. Są to wydatki związane z nabyciem tego instrumentu ponoszone przez nabywcę, i to tak naprawdę powinno być to, z czego firmy korzystają. Firma chce się zabezpieczyć przed ryzykiem kursowym, nabywa opcje i ponosi koszty tej opcji. Te koszty – o czym będę później mówił – są od początku do końca kosztami podatkowymi. Jakże dalej mogą być koszty? Wydatki wynikające z realizacji praw i obowiązków związanych z opcją ponoszone przez wystawcę opcji. To jest ta sytuacja, w której ten, który opcję wystawił, musi ją rozliczyć i może ponieść stratę, jeśli kurs zachowuje się inaczej, niż przewidywał. Są jeszcze wydatki związane z przedterminowym rozwiązaniem umowy, niewynikające bezpośrednio z opcji, lecz będące bezpośrednim następstwem odstąpienia przez jedną ze stron od umowy. Kto może odstąpić od umowy? Może ten, kto nabył opcję, ale to jest jego prawo, bo może z niej nie skorzystać. Może ten, kto ją wystawił, ale wtedy strony muszą się dogadać, bo należy się odszkodowanie. Przypominam, że w takim idealnym świecie nabywa opcje firma, która chce się zabezpieczyć, a opcje wystawia podmiot, który profesjonalnie zajmuje się tym i jest w stanie dobrze skalkulować ryzyko, czytaj: bank, tak naprawdę. I to jest część jego działalności.

Przepisy CIT dotyczące opcji walutowych. Przepisy ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych bezpośrednio odnoszą się do opcji walutowych jedynie w treści przepisu art. 16 ust. 1 pkt 8b ustawy. W tym akcie prawnym, w tym przepisie wskazujemy na moment, w którym poniesione przez nabywcę pochodnego instrumentu finansowego wydatki na jego nabycie, w tym wydatki poniesione przez nabywcę opcji walutowych, o którym teraz mówimy, podmiot ten może zaliczyć do swoich kosztów uzyskania przychodów. Takie wydatki podatnik może zaliczyć do kosztów nie wcześniej niż z datą ostatecznej realizacji praw wynikających z danego instrumentu, czyli z datą skonsumowania prawa. Innymi słowy mówiąc, jeśli przedsiębiorca nabył opcje od teraz za rok i skorzystał z tej opcji, to w koszty ten wydatek może wpisać w tym momencie, w którym skorzystał, czyli za rok. Nie ma co do tego wątpliwości. W chwili gdy instrument spełni swoją

zabezpieczającą funkcję i podatnik rezygnuje w terminie zapadalności instrumentu z realizacji przysługującego mu instrumentu, ...

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Poprosiłabym państwa posłów, aby przenieśli rozmowy poza salę, żebyśmy mogli słuchać.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów Jarosław Neneman:

A więc miałem opcję, firma miała opcję, nie skorzystała z niej, termin się skończył, wlicza w koszty z datą, w której podatnik zbywa instrument na rzecz innego podmiotu przed datą zapadalności tego instrumentu. Podobna sprawa... Przy czym mówimy tu o tych, którzy kupili opcje, żeby zabezpieczyć się. Nie mówimy o tych, którzy wystawili. Ponadto do przychodów i kosztów związanych z płatnościami wynikającymi z opcji zastosowanie znajdują ogólne zasady określone w przepisach tej ustawy, a w szczególności art. 15 ust. 1, wskazujący, że kosztami uzyskania przychodów są koszty poniesione w celu osiągnięcia przychodów oraz zachowania lub zabezpieczenia źródła przychodu z wyjątkiem kosztów wyliczonych w art. 16 ust. 1 tej ustawy. A więc można wyobrazić sobie również inne sytuacje, w których koszty związane z opcjami są kosztami podatkowymi, jeśli są one związane szczególnie z zabezpieczeniem źródła przychodów, czytając: zmniejszeniem ryzyka. Ze zmniejszeniem ryzyka, a nie ze spekulowaniem. Wykazać przy tym należy, że zgodnie z jednolitymi poglądami prezentowanymi w doktrynie oraz w orzecznictwie przy stosowaniu art. 15 ust. 1 każdy poniesiony przez podatnika wydatek wymaga indywidualnej oceny w konkretnym stanie faktycznym. Te stany faktyczne, jeśli chodzi o nabywców opcji, nie budzą wątpliwości, żeby było jasne.

W zakresie postulatu z dezyderatu dotyczącego dookreślenia wydatków związanych z nabyciem pochodnych instrumentów należy zauważyć, że przepisy ustawy CIT nie definiują wydatków związanych z nabyciem zarówno w odniesieniu do opcji walutowych jak i żadnych innych składników majątkowych. Kwestia ta doczekała się jednak rozstrzygnięcia w doktrynie jak i w orzecznictwie sądowym. Pod pojęciem tym należy rozumieć poniesione przez podatnika wydatki warunkujące nabycie przez podatnika takiego instrumentu, bez których poniesienia do nabycia by nie doszło, oraz te, które bezpośrednio wynikają z takich czynności, jak opłaty czy prowizje. Podkreślić należy jednak, że w każdej indywidualnej transakcji katalog takich wydatków na nabycie może być zupełnie różny. Zatem do określenia pojęcia wydatków w przepisach ustawy byłoby bezcelowe, gdyż każdy tak określony katalog byłby niepełny.

Kolejnym aspektem podnoszonym w dezyderacie jest sprawa rozwiązywania umów opcji przed terminem. W orzecznictwie sądów administracyjnych podkreśla się, że w przypadku, w którym podatnik w następstwie rozwiązania umowy przed wskazanym w niej terminem zobowiązany jest do zapłaty określonej opłaty dla uznania, że opłata taka może zostać uznana za koszt uzyskania przychodów, konieczne jest dokonanie indywidualnej oceny każdego przypadku. Uznanie na mocy ustawy wszystkich tego rodzaju opłat ustalonych przez strony umów cywilnoprawnych za koszt podatkowy nie jest możliwe ze względu na możliwe nadużycia polegające na tym, że podmioty zawierałyby fikcyjne umowy i płaciłyby sobie fikcyjne kary, żeby wytransferować pieniądze i uznać je za koszt podatkowy.

Na końcu odnosząc się do możliwości wydania interpretacji ogólnej, należy wskazać, że uwzględniając funkcję interpretacji ogólnej, przesłanką jej wydania musi być stwierdzenie stosowania niejednolitego stosowania prawa przez organy podatkowe w takich samych stanach faktycznych lub w zdarzeniach przyszłych. Tymczasem Minister Finansów nie stwierdził występowania w orzecznictwie organów podatkowych różnic interpretacyjnych w takich samych stanach faktycznych w odniesieniu do opcji. Generalnie jest tak, że te opcje, które były kupione przez podmioty, są zaliczane do kosztów, a te opcje, które zostały wystawione przez podmioty, nie są zaliczane do kosztów, chyba że okoliczności szczególne wskazują, że to miało związek z zabezpieczeniem źródła przychodów. Różnice takie mogą jednak wynikać z różnych stanów faktycznych i to może powodować, że to orzecznictwo jest nieco inne. Powyższe przemawiałoby za uznaniem braku przesłanek do wydania interpretacji ogólnej przez Ministra Finansów.

Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Czy w tej sprawie pani minister Agnieszka Królikowska chciałaby jeszcze coś dodać?

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów Agnieszka Królikowska:

Chciałabym się odnieść do punktu trzeciego, do pytania, które dotyczy kontroli.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Bardzo proszę.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów Agnieszka Królikowska:

Dobrze. W naszej odpowiedzi odnieśliśmy się jeszcze do państwa pytania trzeciego dotyczącego podjęcia działań w sprawie postępowań kontrolnych i czasu trwania kontroli podatkowych dotyczących opcji walutowych. Chciałabym tutaj powtórzyć jak gdyby to, co było w naszej odpowiedzi, dlatego że limit czasu trwania kontroli podatkowych u przedsiębiorców określony jest w ustawie o swobodzie działalności gospodarczej, ale dotyczy on jedynie limitu czasu kontroli, w tym kontroli podatkowej, a nie limitu postępowania kontrolnego. I to też znalazło odzwierciedlenie w orzeczeniu Naczelnego Sądu Administracyjnego z 22 stycznia 2013 r. Aby odnieść się do tej kwestii, należy rozróżnić postępowanie kontrolne od kontroli podatkowej w rozumieniu ustawy o kontroli skarbowej jak również ustawy – Ordynacja podatkowa. Kontrola podatkowa jest częścią postępowania kontrolnego i organy mogą wszcząć kontrolę podatkową w ramach prowadzonego postępowania kontrolnego, aczkolwiek nie jest to obligatoryjne. Rozumiem, że rozróżnienie tych przepisów dla osób, które na co dzień nie pracują z tymi przepisami, może budzić pewne wątpliwości interpretacyjne i stąd może jest ta dyskusja. Chciałabym państwa zapewnić tutaj, że w chwili obecnej w pracach nad zmianami, nad nową Ordynacją podatkową jak również w naszych równoległych pracach związanych z zmianą ustawy o kontroli skarbowej odnosimy się do tego tematu i to zostanie już na tyle rozgraniczone, żeby to było jasne dla wszystkich zainteresowanych. Tyle, jeśli chodzi o wyjaśnienie. Nie wiem, czy pani dyrektor chce jeszcze uzupełnić? Nie. W takim razie dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Przechodzimy do dyskusji w tej sprawie. Chciałabym, żeby państwo ministrowie – ten, który uzna, że jest właściwy do udzielenia odpowiedzi – powiedzieli... W tym dezyderacie zawarliśmy jeszcze wniosek dotyczący doprecyzowania przepisów związanych między innymi z brzmieniem art. 16 ust. 1 pkt 8b. Chciałabym, aby w tej sprawie udzielić odpowiedzi, zanim rozpoczniemy dyskusję. Formułowaliśmy takie pytanie. Pani minister Królikowska odpowiedziała ogólnie w tej sprawie. Zanim tę dyskusję rozpoczniemy, poprosiłabym o udzielenie odpowiedzi jeszcze w tej sprawie. Pan minister Jarosław Neneman.

Podsekretarz stanu w MF Jarosław Neneman:

Dziękuję bardzo. Poproszę pana dyrektora Zasadę, żeby szczegółowo opowiedział o tym przepisie. Dziękuję.

Zastępca dyrektora Departamentu Podatków Dochodowych Ministerstwa Finansów Dariusz Zasada:

Dziękuję bardzo. Dariusz Zasada, zastępca dyrektora Departamentu Podatków Dochodowych w Ministerstwie Finansów. Chciałbym w miarę precyzyjnie odnieść się do pytania pani przewodniczącej o ten postulat z dezyderatu, w którym mówiono o doprecyzowaniu zwrotów zawartych w art. 16 ust. 1 pkt 8b ustawy CIT. Na wstępie chciałbym posłużyć się króciutkim cytatem z orzecznictwa. Chodzi konkretnie o wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Rzeszowie z 23 września 2014 r., a więc o wyrok dość świeży, sygn. 1SA/Rz251/2014. Otóż w tym wyroku Sąd mówi w następujący sposób: „W trakcie prowadzonego postępowania organy powinny również dokonać szczegółowego rozróżnienia, czy straty, wydatki poniesione na transakcjach opcyjnych są spowodowane opcjami, których wystawcą był bank, a nabywcą spółka, czy też z uwagi na opcje, których wystawcą była spółka a nabywcą bank, rozróżnienie to ma bowiem fundamentalne znaczenie dla zastosowania przepisu art. 16 ust. 1 pkt 8 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych. Jak już wyżej była mowa o tym, przepis ten ma zastosowanie tylko dla wydatków poniesionych przez nabywcę opcji”. Wyjaśniając jakby kontekst tego cytatu z wyroku

Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego i uzupełniając to, co zostało powiedziane w słowie wstępnym przez pana ministra, regulacja art. 16 ust. 1 pkt 8b dotyczy wyłącznie takich sytuacji, w których podmiot, podatnik był nabywcą opcji. Przy nabyciu takiej opcji mogą być uiszczane pewnego rodzaju opłaty. Co do zasady jest to tak zwana premia za wystawienie opcji. Mogą to natomiast być również opłaty na przykład administracyjne, transakcyjne. Tego rodzaju opłaty – nie jest to kwestionowane ani przez organy podatkowe, ani przez sądownictwo administracyjne – są niewątpliwie kosztem uzyskania przychodów w momencie realizacji praw z takiej opcji. Dlatego też, jak to zostało powiedziane, co do zasady podtrzymujemy to stanowisko, że doprecyzowanie tego przepisu nie byłoby potrzebne i nie jest potrzebne w takim kontekście, jak stwierdzono w orzeczeniu WSA. Dotyczy on tylko i wyłącznie sytuacji nabycia opcji wystawionej przez instytucję finansową, natomiast nie dotyczy sytuacji odwrotnej, to znaczy takiej, w której podatnik był wystawcą opcji. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Państwo ministrowie wyjaśnili wszystkie zagadnienia związane z wnioskami zawartymi w dezyderacie. Otwieram dyskusję. Pan przewodniczący Wiesław Janczyk.

Poseł Wiesław Janczyk (PiS):

Dziękuję bardzo. Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, szanowni goście, proszę państwa, dezyderat i odpowiedź na dezyderat powstały pod wpływem dużego napięcia, które powstało w związku z prowadzoną kontrolą w jednym z podmiotów, o ile pamiętam, z Podkarpacia. Przypominam sobie tę dyskusję i chciałbym zapytać, jak zakończyła się tamta kontrola? Sądzę, że w jakiś sposób, w który daje, że tak powiem, wszystkim poczucie pewności, że w sposób bardzo obiektywny. Sądzę tak dlatego, że nie ma dzisiaj na sali przedstawicieli tych podmiotów, które to zainicjowały działanie Komisji Finansów Publicznych w tym obszarze. Warto w tym momencie powiedzieć na pewno jedną rzecz, że prawdopodobnie w sytuacji, kiedy następowały te decyzje o rozwiązywaniu przed terminem umów na opcje walutowe i kontrakty terminowe, w tamtym czasie, po 2008 r., w 2009 r. zarządy, księgowi i prezesi firm kompletnie nie posiadali tej wiedzy, która potem w toku decyzji, różnych orzeczeń sądowych była już decyzją jasną, i nie kalkulowali w swoich stratach tego parametru, o którym dzisiaj rozmawiamy, bardzo istotnego, dającego skutki wielomilionowe, decydujące potem na lata o wynikach finansowych i w ogóle o sensie prowadzenia działalności gospodarczej i kontynuowaniu jej już po tych decyzjach, kiedy te firmy poprzez swój *management* decydowały się na kontynuowanie działalności gospodarczej. Moje pytanie jest następujące. Czy ta jednostkowa sprawa, która inicjowała naszą aktywność w tym obszarze, ma już swój finał?

I druga sprawa, na którą chciałbym zwrócić uwagę. Nie artykułowałem jej w toku tamtego posiedzenia, które doskonale pamiętam, ale nie daje mi ona spokoju do dzisiaj. Ten podmiot czy właściwie tylko doradcy tego podmiotu wówczas na sali kolumnowej podnosili taki fakt, że owa kontrola była wykonywana w sposób radykalnie asymetryczny, to znaczy, że ona dotknęła statystycznie dużą liczbę podmiotów polskich i w ogóle lub prawie w ogóle nie dotknęła podmiotów zagranicznych, które tutaj działały i też kupowały tego typu instrumenty, zabezpieczając swoje transakcje, a następnie też zrywały te umowy przed terminem. Tam jednak kontrola naszych organów podatkowych nie została zrealizowana albo została wykonana asymetrycznie. Nie liczę na to, że dzisiaj otrzymam odpowiedź na to pytanie, ale chciałbym znać statystykę tej kontroli, bo nie chciałbym takiego organu podatkowego w Polsce, który ma wielką śmiałość do chodzenia na kontrolę do polskich podmiotów i nie ma żadnej odwagi, żeby chodzić na kontrolę do podmiotów korporacyjnych, które tutaj posiadają jakieś spółki zależne, które działają poprzez podmioty a są częścią dużych firm, dużych korporacji. Prosiłbym o odniesienie się do tego problemu. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Czy są jeszcze głosy w dyskusji? Pozwolę sobie udzielić głosu i podziękować, bo ta informacja dotycząca dwóch rodzajów opcji sprzedaży i zakupu oraz różnicy, a jaką traktowane są w systemie, oraz zerwania ich przed terminem i możliwości zaliczania ich do kosztów uzyskania przychodów ma pierwszoplanowe pewnie znaczenie. Po pierw-

sze, trzeba wiedzieć, jak podmioty powinny liczyć koszty uzyskania przychodów w przypadku różnych rodzajów opcji. W tym zakresie pan dyrektor objaśnił sprawę dotyczącą interpretacji. Przytoczył jedno z takich postępowań zakończonych wyrokiem. W tym przypadku poprosiłabym o odpowiedź na inne pytanie. Doskonale znamy ten dezyderat, bo wszyscy się pod nim podpisaliśmy i wszyscy za nim głosowaliśmy. Pamiętamy doskonale przebieg tamtego posiedzenia Komisji i podmiot, który był inicjatorem takiego postępowania po bardzo długim okresie, bo wielokrotnie w tej sprawie były interpelacje – to trzeba również powiedzieć. Chciałabym jednak zapytać, czy są podobne przykłady podmiotów... Ile prowadzonych jest postępowań dotyczących wystawionych opcji walutowych w związku z rozwiązaniem tych umów przed terminem? To przynosiło straty, bo tak należałoby to oceniać. Jeżeli chodzi o te opcje zakupu, to jeżeli prowadzą rozmowy z bankiem i uzgadniają, to wszystkie koszty mogą zaliczać do kosztów uzyskania przychodów. Mam więc taką prośbę, dołączając się do pytania pana przewodniczącego Janczyka. Nie widzę innych głosów. Bardzo proszę. Pani minister Agnieszka Królikowska

Podsekretarz stanu w MF Agnieszka Królikowska:

Bardzo dziękuję, pani przewodnicząca. Może – to będzie krótka odpowiedź – zacznę od pytania pani przewodniczącej. W tej chwili nie mam takiej statystyki, jak to wyglądało. Mogę tylko powiedzieć, że w każdym przypadku prowadzone przez nas postępowania były zgodne z orzecznictwem i stanowiskiem przedstawionym przez pana dyrektora, ale w indywidualnych sprawach nie mogę państwu przedstawiać, jak to wyglądało.

Jeszcze raz podkreślę, przechodząc płynnie do odpowiedzi na pytanie pana posła – informowałam już państwa o tym – w latach 2012-2014 łącznie jako urzędy kontroli skarbowej (kontrola skarbową) przeprowadziliśmy 48 postępowań kontrolnych w tym obszarze. To stanowi 0,17% wszystkich postępowań kontrolnych w tym okresie.

Jeżeli chodzi o tę asymetrię, o której pan wspomniał, nie mam takich danych, to znaczy, nie patrzyłam na to pod tym kątem, ale ze względu na to, że jest tak mała liczba podmiotów czy liczba kontroli, myślę, że nie będzie to żadna próba reprezentacyjna, żeby się o niej wypowiedzieć, ale oczywiście mogę to sprawdzić i uzupełnić, jak wygląda podział tych 48 na podmioty zagraniczne i na podmioty polskie. Jeszcze raz podkreślę, że to naprawdę nie była żadna zmasowana akcja i że to naprawdę jest jakiś bardzo drobny wycinek – 0,17% wszystkich postępowań, które były przeprowadzane w tym okresie przez urzędy kontroli skarbowej. Tak, wszystkich. Te, które były w tym obszarze przeprowadzane.

Pojawił się tutaj jeszcze ten temat związany z głównym inicjatorem całej dyskusji. W związku z tym, że przedstawiciele nie ma na sali, mogę tylko powiedzieć, że sprawa jeszcze cały czas jest w toku. Szczegółów nie chciałabym przedstawiać, też biorąc pod uwagę to, że państwa nie ma, więc nie mogę ujawniać informacji z postępowania, które cały czas objęte są tajemnicą skarbową. Myślę jednak, że państwa nieobecność na sali pokazuje, że finał może być...

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Że są zadowoleni.

Podsekretarz stanu w MF Agnieszka Królikowska:

Tak, myślę, że tak można wnioskować, aczkolwiek nie chciałabym tutaj jakichś szczegółów państwu – nie mogę, nie jestem uprawniona – przekazywać. Mam nadzieję, że taka odpowiedź z mojej strony wystarczy.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Pan minister Jarosław Neneman.

Podsekretarz stanu w MF Jarosław Neneman:

Dziękuję bardzo. Nawiązując do wypowiedzi pana posła, do pierwszej części tej wypowiedzi, w której była mowa o braku wiedzy dotyczącej, jak te opcje rozliczać i czy jeśli będzie ugoda z bankiem, to będzie koszt, a jeśli nie będzie ugody, to nie będzie kosztu, nasze stanowisko i orzecznictwo jest dość jednoznaczne. Fakt, że była ugoda z bankiem czy też, że nie było ugody, nie wpływa w żaden sposób na to, czy to jest koszt podatkowy czy to nie jest koszt podatkowy. Natomiast proszę państwa, już chyba od dziesięciu lat

z górą mamy taką instytucję, jak wiążąca interpretacja indywidualna. Te podmioty, które wchodzi na taką ziemię nieznaną, czytaj: opcje, po pierwsze, powinny być istotą tego instrumentu dokładnie zrozumieć i nie wystawiać opcji, nie wchodzić w takie obszary działalności, których się nie rozumie lub nie zna się. Po drugie, najczęściej wystawcami tych opcji były jednak podmioty duże, które zatrudniają doradców podatkowych, mają swoje służby księgowo. Cóż szkodziło wtedy skorzystać z tej interpretacji podatkowej, spytać się, jaki będzie status podatkowy kosztów poniesionych w związku z wystawieniem opcji? Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Pan poseł Żyżyński.

Poseł Jerzy Żyżyński (PiS):

Dziękuję. Jestem trochę zaniepokojony, jeżeli pan mówi, że nie powinno się wchodzić. Ale wchodzi się. Po prostu podmioty gospodarcze popełniają błędy. To jest oczywiste, Jednym z elementów działalności gospodarczej... To jest skomplikowana działalność. Podejmuje się różne działania i popełnia się błędy. Wycofano się z tego. Dla mnie to jest oczywiste, że to jednak jest koszt działalności gospodarczej tak czy inaczej. Są pewne rzeczy, które mnie niepokoją. Państwo piszecie, że normy prawne zawarte w ustawie o swobodzie działalności gospodarczej odnoszące się do limitu czasu kontroli u przedsiębiorców dotyczą wyłącznie kontroli podatkowej, a nie postępowania kontrolnego. To jest jakoś tak niedookreślone, że trzeba jasno powiedzieć. Prowadzi się kontrolę podatkową, a później zamienia się to w postępowanie kontrolne i to może trwać tak aż *ad Kalendas Graecas*, prawda? Przedsiębiorcy narzekają, że są nękani kontrolami w sytuacjach, kiedy w dobrej nawet wierze zapłacili swoje zobowiązania. Chciałbym zapytać przy okazji, bo jeden z przedsiębiorców mówił mi, skarżąc się na pewne działania, że jakoby urzędnicy kontroli skarbowej mają wyznaczony limit, ile mają odzyskać pieniędzy bez względu na to, w jaki sposób. Takie krążą legendy. Nie wiem, czy to jest prawda oczywiście, ale jeżeli krąży taka opinia o polskich urzędach skarbowych, to nie jest to dobre dla podatników. Powinniśmy jednak kształtować jakieś takie poczucie pewności, jeśli chodzi o rzetelne traktowanie. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Pani minister Agnieszka Królikowska.

Podsekretarz stanu w MF Agnieszka Królikowska:

Bardzo dziękuję, pani przewodnicząca. Nie powstrzymam się przed odniesieniem się do zapytania pana posła. Pierwsza rzecz – postępowanie kontrolne a kontrola podatkowa. Jeszcze raz podkreślę, pracujemy nad doprecyzowaniem tego w ten sposób, żeby to było jasne. W tej chwili, zdaję sobie sprawę z tego, że dla osób, które na co dzień nie posługują się tymi przepisami, nie znają tego orzecznictwa i nie pracują z tym na co dzień, może to być trudne czy dwuznaczne i stąd może jest ta dyskusja. Na ile mogliśmy, odnieśliśmy się do tego w odpowiedzi. Pracujemy nad tym, żeby to była bardziej jasne.

Chciałam jednak tak naprawdę zabrać głos, żeby odnieść się do tych legend, o których pan poseł tutaj wspominał, i też do dyskusji, która teraz się toczy. Może wykorzystam to grono, żeby też wytłumaczyć państwu, jaki jest nasz sposób myślenia, bo ostatnio była dyskusja na temat tego, co akurat dzieje się w innym pionie, w urzędach skarbowych, ale to jest ten sam mechanizm, że 80% kontroli powinno zakończyć się ustaleniami i że Ministerstwo Finansów w ten sposób do tego podchodzi. Drodzy państwo, jeżeli chodzi o moją działkę, chciałabym, żeby to było 100% dlatego, że 80% oznacza, że w 20% wykonaliśmy złą analitykę i rozpoznanie, i niepotrzebnie wchodziliśmy do przedsiębiorcy, zwracaliśmy mu głowę, tracąc swój czas i czas przedsiębiorcy czy podmiotu, który kontrolujemy. Dlatego jeżeli mam obszar analityczny obejmujący wirtualne biura, które zaczęliśmy kontrolować ze względu na wyludzenia VAT, wykonaliśmy prace analityczne, które wykonujemy za biurkiem, i nie są one w żaden sposób obciążeniem dla podmiotu. Korzystamy z baz danych, które mamy, i wytypowaliśmy podmioty do kontroli... I tutaj skuteczność naszych ustaleń wynosiła ponad 95%, co oznacza i dla mnie kierującego czy nadzorującego ten obszar jest sygnałem, że ta analityka była dobrze

przeprowadzona. Bardzo bym prosiła, te legendy oczywiście mogą... Ale to jest pewne zrozumienie tematu. To znaczy, dla mnie skuteczność kontroli oznacza dobre wytypowanie i nie tracenie zasobów, czasu – i czasu przedsiębiorcy – na zupełnie niepotrzebne działania.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Proszę bardzo, pan poseł Żyżyński.

Poseł Jerzy Żyżyński (PiS):

Pani minister, jeżeli mówimy o skuteczności, to urzędnik w tym momencie będzie robił wszystko, żeby ta kontrola była skuteczna, prawda? A więc będzie szukał, że tak powiem, dziury w całym, żeby się wykazać. Urzędnik też ma prawo do popełnienia błędu. Kontrola może być nieskuteczna. Nie możemy tutaj stosować takiego przymusu osiągnięcia sukcesu w stosunku do tych urzędników. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Myszę, panie pośle, że w odpowiedzi pani minister była zawarta następująca teza. Typujemy podmioty, w stosunku do których mamy podejrzenie. Jeżeli te podejrzenia się sprawdzają, to wtedy nakładane są dodatkowe sankcje. I tak należy to rozumieć. Gdyby próba była dobierana w inny sposób, obojętnie jaki, pewnie w tych postępowaniach nie wykrywano by nieprawidłowości. Zdajemy sobie sprawę z tego, że są indywidualne przypadki, a jeżeli będą, to żebyśmy tego nie powtarzali, bo naprawdę próbujemy pracować, analizując dokumenty i fakty, z podmiotami, które mają uwagi do stosowania przepisów podatkowych, aby te przepisy były jasne, czytelne i doprecyzowane. Pani minister Królikowska chciała jeszcze odpowiedzieć.

Podsekretarz stanu w MF Agnieszka Królikowska:

Nie, chciałam tylko potwierdzić i bardzo podziękować za podsumowanie pani przewodniczącej. Tak, dokładnie trzeba pamiętać, że dobieramy podmioty do kontroli na podstawie analizy ryzyka, czyli idziemy tam, gdzie mamy pewność, że jest źle, a nie na podstawie metody statystycznej, losowej, bo wtedy, jak pani tutaj wspomniała, gdyby to była metoda losowa, to zgadzam się z państwem w 100%, że nie można by było z góry ustalić, ile ma być kontroli z ustaleniami. W momencie, kiedy ja stawiam, kiedy rozbudowujemy i wzmacniamy fazę dotyczącą analizy ryzyka i analizy tych baz danych – trwają ogromne prace w Ministerstwie Finansów, które mają scalić bazy danych i te informacje, które do tej pory mamy, kładę duży nacisk na szkolenie i wzmocnienie analityki – to tak naprawdę oczekuję, że idziemy na kontrolę do podmiotu po to, żeby zabezpieczyć dowody, a nie po to, żeby ich szukać dopiero, bo my mamy już całą wiedzę u siebie. Dla mnie... Może odniosę się jeszcze do tych 5% z biur wirtualnych. Te kontrole, które nie zakończyły się ustaleniami, bardzo szybko się skończyły. To nie jest tak, że kontrole rzy siedzieli tam, nie wiadomo jak długo, po prostu weszli i stwierdzili: pomyliliśmy się, przepraszamy, do widzenia, kończymy bezwynikowo, bo w interesie inspektora nie jest tracenie czasu i szukanie czegoś, czego nie ma. Mamy tak system motywacyjny wyregulowany, że inspektor ma się dobrze przygotować, zanim pójdzie na kontrolę. Główna praca odbywa się za biurkiem. Jest to praca analityczna u nas. Stąd takie jest nasze podejście. Wydaje mi się, że ono jest najbardziej rozsądne, aczkolwiek interpretacja taka wynika z tego, że niektóre osoby myślą, że my losowo dobieramy podmioty do kontroli i z podmiotem zapoznajemy się dopiero, przychodząc do niego. Nie, drodzy państwo, tak nie jest. Duży nacisk kładziemy na analitykę i stąd też te nasze oczekiwania, jeśli chodzi o trafioną analitykę.

Przewodnicząca poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Pani minister podniosła to, o czym mówił pan poseł Żyżyński, o tym systemie motywacyjnym, bo to budzi duże wątpliwości. To przez bardzo wiele lat budziło wątpliwości, że kontrolujący do podmiotu przychodzi po to, żeby otrzymać gratyfikację wynikającą z systemu motywacyjnego. Mam inne pytanie. Odpowiedzi oczekuję na piśmie, jeżeli pani minister będzie uprzejma skierować do Komisji taką odpowiedź. W ilu przypadkach, kiedy wchodzi państwo na kontrolę, macie państwo ze strony podatników zło-

żone korekty deklaracji podatkowych, bo to jest istotne. Chodzi mi o przypadki, w których złożona była korekta. To po pierwsze.

Po drugie, chodzi mi o poprzednio obowiązujący system motywacyjny. Odpowiedź też proszę przedstawić na piśmie, bo to nie jest przedmiotem dzisiejszego posiedzenia. Poprzednio w przypadku niezakończonego postępowania podatkowego wypłacano nagrody motywacyjne. Czy dzisiaj to się zmieniło? To nie jest przedmiotem dzisiejszego posiedzenia. Wynika to tylko z dyskusji. Jeżeli pani minister udzieli nam takiej odpowiedzi, to przekażę ją państwu posłom. To wynika z tego, jakie mamy obserwacje, albo jakie do nas docierają uwagi ze strony podatników.

Cała sprawa, która jest dzisiaj przedmiotem posiedzenia: przedstawienie odpowiedzi na dezyderat i cała dyskusja, którą przeprowadziliśmy... W tym miejscu więc chciałabym poinformować państwa posłów, że zgodnie z regulaminem Sejmu Komisja Finansów Publicznych może przyjąć odpowiedź na dezyderat lub uznać otrzymaną odpowiedź za niezadawalającą. W przypadku uznania odpowiedzi na dezyderat za niezadawalającą może ponowić dezyderat, przedłożyć Marszałkowi Sejmu wniosek o zwrócenie odpowiedzi jako niezadawalającej lub przedłożyć Sejmowi projekt odpowiedniej uchwały lub rezolucji. Chciałabym w związku z przeprowadzoną dyskusją postawić wniosek o przyjęcie odpowiedzi na ten dezyderat i uznać, że jest to odpowiedź zadowalająca. Czy jest sprzeciw, abyśmy taką konkluzję po przeprowadzeniu tej dyskusji przyjęli? Nie widzę.

Stwierdzam, że Komisja uznała odpowiedź na dezyderat za zadowalającą.

Chciałabym podziękować państwu posłom, naszym gościom biorącym udział w posiedzeniu, sekretariatowi. Zanim zamknę posiedzenie, chcę przypomnieć, że państwo posłowie otrzymają informację, że posiedzenie dotyczące podatku PIT w zakresie nieujawnionych źródeł dochodu zaplanowaliśmy na godzinę 16.30 w sali kolumnowej. Dziękuję raz jeszcze za udział w posiedzeniu Komisji. Zamykam posiedzenie Komisji.